

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 31 december 2020

1263/2020

Foderlag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte

Syftet med denna lag är

- 1) att säkerställa kvaliteten, säkerheten och spårbarheten hos foder samt sakkunnig information om foder för att trygga djurhälsan och kvaliteten på animaliska livsmedel,
- 2) att främja verksamhetsförutsättningarna för foderföretagare inom lagens tillämpningsområde.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på foder och foderhantering, foderföretagare, laboratorier samt kontrollen i alla stadier av produktions-, tillverknings- och distributionskedjan, från primärproduktionen av fodret tills det släpps ut på marknaden och används.

Denna lag tillämpas inte på foder som används vid utfodring av djur för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål. Lagens 23 och 24 § tillämpas dock på ämnen som används i vetenskapliga experiment som fodertillsatser i foder för produktionsdjur och som inte har godkänts för ändamålet i fråga.

3 §

Europeiska unionens foderlagstiftning

Om inte något annat föreskrivs i någon annan lag, tillämpas denna lag också på tillsynen över efterlevnaden av följande rättsakter om foder, om bedrivande av verksamhet inom foderbranschen och om foderkontroll som antagits av Europeiska unionen och på tillsynen över efterlevnaden av rättsakter som utfärdats med stöd av dessa rättsakter:

RP 200/2020
JsUB 13/2020
RSv 201/2020

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/32/EG (32002L0032); EGT nr L 140, 30.5.2002, s. 10
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 (32003R1831); EUT nr L 268, 18.10.2003, s. 29
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 (32005R0183); EUT nr 35, 8.2.2005, s. 1
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 (32005R0396); EUT nr L 70, 16.3.2005, s. 1
Kommissionens förordning (EG) nr 429/2008 (32008R0429); EUT nr L, 133, 22.5.2008, s. 1
Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2009 (32009R0767); EUT nr L 229, 1.9.2009, s. 1
Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 2017/625 (32017R0625); EUT nr 95, 7.4.2017, s. 1–142

1) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, nedan *allmänna livsmedelsförordningen*,

2) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen och av bestämmelser om djurs hälsa och djurskydd, växtskydd och växtskyddsmedel samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 999/2001, (EG) nr 396/2005, (EG) nr 1069/2009, (EG) nr 1107/2009, (EU) nr 1151/2012, (EU) nr 652/2014, (EU) 2016/429 och (EU) 2016/2031, rådets förordningar (EG) nr 1/2005 och (EG) nr 1099/2009 och rådets direktiv 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG och 2008/120/EG och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 854/2004 och (EG) nr 882/2004, rådets direktiv 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG och 97/78/EG samt rådets beslut 92/438/EEG (förordningen om offentlig kontroll), nedan *kontrollförordningen*,

3) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 om fastställande av krav för foderhygien, nedan *foderhygienförordningen*,

4) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 om fodertillsatser, nedan *tillsatsförordningen*,

5) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter), nedan *förordningen om animaliska biprodukter*,

6) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 396/2005 om gränsvärden för bekämpningsmedelsrester i eller på livsmedel och foder av vegetabiliskt och animaliskt ursprung och om ändring av rådets direktiv 91/414/EEG,

7) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1829/2003 om genetiskt modifierade livsmedel och foder, nedan *förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder*,

8) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1830/2003 om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och spårbarhet av livsmedel och foderprodukter som är framställda av genetiskt modifierade organismer och om ändring av direktiv 2001/18/EG, nedan *GMO-spårbarhetsförordningen*,

9) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1946/2003 om gränsöverskridande förflyttning av genetiskt modifierade organismer,

10) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati, nedan *TSE-förordningen*,

11) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen,

12) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 767/2009 om utsläppande på marknaden och användning av foder, om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1831/2003 och om upphävande av rådets direktiv 79/373/EEG, kommissionens direktiv 80/511/EEG, rådets direktiv 82/471/EEG, 83/228/EEG, 93/74/EEG, 93/113/EG och 96/25/EG samt kommissionens beslut 2004/217/EG, nedan *förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder*,

13) Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien,

14) Kommissionens förordning (EU) nr 68/2013 om en förteckning över foderråvaror,

15) rådets förordning (EG) nr 834/2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av förordning (EEG) nr 2092/91,

16) Kommissionens förordning (EU) 2020/354 om upprättande av en förteckning över avsedda användningsområden för foder avsett för särskilda näringsbehov och om upphävande av direktiv 2008/38/EG, nedan *förordningen om särskilda näringsbehov*.

4 §

Förhållandet till annan lagstiftning

Bestämmelser om import av foder från stater utanför Europeiska unionen och om kontrollen av denna import finns förutom i denna lag även i lagen om införselkontroll av djur och vissa varor (1277/2019). Bestämmelser om grunderna för bedömningen av strålsäkerheten i fråga om foder finns i strålskyddslagen (859/2018). Bestämmelser om innesluten användning och avsiktlig utsättning i miljön av genetiskt modifierade organismer samt om ibruktagande av och verksamhet vid anläggningar och lokaler för hantering av genetiskt modifierade organismer finns i gentekniklagen (377/1995). Bestämmelser om tillverkning, import, distribution och försäljning av läkemedel samt annan överlåtelse till förbrukning finns i läkemedelslagen (395/1987). I lagen om medicinsk behandling av djur (387/2014) föreskrivs det om användning av och tillsyn över läkemedel och andra ämnen som är avsedda för behandling av djur samt om redskap som är avsedda att användas vid medicinsk behandling av djur och om tillsynen över dessa redskap. I lagen om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål eller undervisningsändamål (497/2013) föreskrivs det om krav som ställs på verksamhetsutövare och anläggningar inom sektorn samt om tillståndsbeviljande och tillsyn.

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

- 1) *foder* foder enligt artikel 3.4 i allmänna livsmedelsförordningen,
- 2) *foderråvaror* foderråvaror enligt artikel 3.2 g i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,
- 3) *foderblandning* foderblandning enligt artikel 3.2 h i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,
- 4) *foderparti* foderparti enligt artikel 3.2 r i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,
- 5) *fodertillsatser* fodertillsatser enligt artikel 2.2 a i tillsatsförordningen,
- 6) *genetiskt modifierat foder* foder enligt artikel 2.7 i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder,
- 7) *foderläkemedel* sådana blandningar av ett eller flera veterinärmedicinska läkemedel och foder som har färdigställts för utsläppande på marknaden och som på grund av sina botande eller förebyggande egenskaper eller övriga medicinska egenskaper är avsedda att ges till djur utan vidare bearbetning,
- 8) *foder för särskilda näringsbehov* foder för särskilda näringsbehov enligt artikel 3.2 o i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,
- 9) *skadliga ämnen, produkter och organismer* sådana ämnen, produkter och organismer i foder som kan förorsaka hälsofara för djur eller via animaliska produkter för människor eller fara för miljön,
- 10) *etikett* etikett enligt artikel 3.2 t i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,
- 11) *foderföretagare* fysiska eller juridiska personer som utför vilket som helst stadium i fodrets produktions-, tillverknings- och distributionskedja samt företagare som producerar, tillverkar eller lagrar foder för utfodring av de livsmedelsproducerande djur de äger eller innehar; med foderföretagare avses dock inte företagare som enbart

- a) bedriver privat produktion, tillverkning eller lagring av foder i hemmet för utfordring av livsmedelsproducerande djur som är avsedda för privat konsumtion,
- b) levererar primärprodukter som de producerat på en areal på högst tre hektar per år direkt till en lokal gårdsbruksenhet för vidareanvändning,
- c) bedriver fiskevårdande fiske eller fritidsfiske,
- d) bedriver detaljhandel med sällskapsdjursfoder,
- 12) *primärproduktion av foder* primärproduktion av foder enligt artikel 3 f i foderhygienförordningen,
- 13) *primärproducent av foder* den som bedriver verksamhet enligt artikel 5.1 a–c i foderhygienförordningen,
- 14) *stadier i produktions-, tillverknings- och distributionskedjan* alla stadier från primärproduktion till leverans av fodret till slutkonsumenten,
- 15) *anläggning* en enhet som genomför vilket som helst av stadierna i produktions-, tillverknings- och distributionskedjan i ett foderföretag,
- 16) *egenkontroll* foderföretagarens eget kontrollsystem genom vilket företagaren strävar efter att försäkra sig om att fodret och foderhanteringen uppfyller krav som ställs i bestämmelserna,
- 17) *prov* en samling av ett eller flera stickprov som har tagits från det undersökta foderpartiet eller en del av det,
- 18) *avgångsland* det land från vilket foderpartiet importeras till Finland,
- 19) *beräkningsmetoder* Naturresursinstitutets formler med konstanter, i fodertabellen angivna koefficienter för smältbarhet och i fråga om idisslarfoder även mängden protein som sönderdelas,
- 20) *utsläppande på marknaden* utsläppande på marknaden av foder enligt artikel 3.8 i allmänna livsmedelsförordningen,
- 21) *spårbarhet* möjlighet att spåra foder genom alla stadier i produktions-, tillverknings- och distributionskedjan och följa det genom dessa stadier,
- 22) *handel på den inre marknaden* införsel till Finland från andra medlemsstater i Europeiska unionen eller utförsel från Finland till andra medlemsstater i Europeiska unionen,
- 23) *salmonellabakterie* alla bakterier som hör till släktet Salmonella,
- 24) *produktionsdjur* djur som avses i artikel 3.6 i förordningen om animaliska biprodukter,
- 25) *särskilt riskbenäget foder* foder som enligt anmälningar via det system för snabb varning för livsmedel och foder som avses i artikel 50 i allmänna livsmedelsförordningen eller enligt vetenskapliga riskbedömningar är förenat med en större risk för salmonella än andra foder.

Vad som i denna lag föreskrivs om Europeiska unionen eller Europeiska unionens medlemsstater gäller också Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och dess stater.

2 kap.

Krav som gäller foder

6 §

Allmänna kvalitetskrav för foder

Foder ska uppfylla kraven enligt denna lag och Europeiska unionens foderlagstiftning och vara oförfälskade, av god kvalitet och säkra samt lämpliga som näring för djur. Bestämmelser om allmänna krav på fodersäkerhet finns också i artiklarna 11 och 15 i allmänna livsmedelsförordningen och bestämmelser om särskilda krav på foder som exporteras från gemenskapen i artikel 12 i den förordningen.

Foder får inte innehålla skadliga ämnen, produkter eller organismer så att användningen av det kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, eller ge upphov till kvalitetsfel hos animaliska produkter. Det får inte förekomma salmonellabakterier i foder.

Bestämmelser om de tillåtna maximihalterna av skadliga ämnen och produkter i djurfoder finns i kommissionens förordningar om ändring av bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/32/EG om främmande ämnen och produkter i djurfoder.

7 §

Foderråvaror

Foderråvaror ska till sin kvalitet och sammansättning samt sina övriga egenskaper vara lämpade för utfodring av djur.

Europeiska unionen publicerar en gemenskapsförteckning över foderråvaror enligt artiklarna 24 och 26 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder.

8 §

Foder för särskilda näringsbehov

Foder för särskilda näringsbehov ska till sin kvalitet och sammansättning samt sina övriga egenskaper vara lämpade för att tillgodose särskilda näringsbehov hos djur.

Endast sådana foder för särskilda näringsbehov får släppas ut på marknaden vars användningsområden och viktigaste näringsegenskaper motsvarar det syfte som avses i förteckningen över användningsområden för foder avsett för särskilda näringsbehov.

Bestämmelser om förteckningen över användningsändamål för foder avsett för särskilda näringsbehov och de allmänna kraven på dessa foder finns i artikel 10 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder och i förordningen om särskilda näringsbehov.

9 §

Fodertillsatser

Bestämmelser om godkännande och utsläppande på marknaden av fodertillsatser finns i artiklarna 3–5 i tillsatsförordningen.

10 §

Genetiskt modifierade foder

Bestämmelser om godkännande och utsläppande på marknaden av foder som omfattas av förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder finns i artiklarna 17–19 i den förordningen.

Närmare bestämmelser om de nationella kontaktmyndigheter, den säkerhetsbedömning av genetiskt modifierade foder och utformningen av den nationella ståndpunkten i fråga om godkännande av genetiskt modifierade foder som förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder förutsätter utfärdas genom förordning av statsrådet.

11 §

Foderblandningar

Foderblandningar ska till sin kvalitet och sammansättning samt sina övriga egenskaper vara lämpade för utfodring av djur. Foderblandningar får innehålla endast sådana foder som avses i 7–10 § och som uppfyller föreskrivna krav.

12 §

Foderläkemedel

För tillverkning av foderläkemedel får användas endast sådana läkemedel som är godkända i enlighet med Europeiska unionens centraliserade förfarande eller för vilka Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet med stöd av läkemedelslagen har beviljat försäljningstillstånd eller annat tillstånd för utlämnande till konsumtion.

Den som tillverkar och släpper ut foderläkemedel på marknaden ska föra journal över uppgifter om tillverkning och överlåtelse. Foderläkemedel ska lagras, förpackas och transporteras på behörigt sätt.

Tillverkare och återförsäljare får överlåta foderläkemedel endast med stöd av ett av en veterinär utskrivet recept på foderläkemedel till den som äger eller innehar djuret.

På foderläkemedel tillämpas utöver bestämmelserna i 1–3 mom. de bestämmelser som gäller foderblandningar.

Närmare bestämmelser om krav som gäller tillverkning, bokföring över tillverkning och överlåtelse, ordnande av verksamheten, förskrivning och överlåtelse samt import i fråga om foderläkemedel utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

13 §

Allmänna krav som gäller information om foder

Utöver det som föreskrivs någon annanstans i lag om information som ska ges om foder ska det på foderförpackningar, etiketter och medföljande dokument samt i broschyrer, reklam och annars i samband med marknadsföringen och presentationen av fodret ges sanningenlig och tillräcklig information om fodret.

Bestämmelser om principerna för tillåtna påståenden i märkning och presentation av foderråvaror och foderblandningar finns i artikel 13 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder.

14 §

Krav på märkning av foder

Bestämmelser om obligatoriska märkningsuppgifter för foderråvaror och foderblandningar och om presentation av märkningsuppgifterna finns i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder, TSE-förordningen, förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder, GMO-spårbarhetsförordningen och förordningen om animaliska biprodukter. Även andra uppgifter om foderråvaror och foderblandningar kan lämnas förutsatt att de allmänna principerna i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder följs och att uppgifterna är entydiga och mätbara och kan motiveras. Bestämmelser om märkningskraven för fodertillsatser och förblandningar finns i tillsatsförordningen.

För foderblandningar för sällskapsdjur får foderråvarans särskilda namn ersättas med namnet på den kategori foderråvaran tillhör i enlighet med artikel 17 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder.

Bestämmelser om märkning av icke tillåtna foderråvaror och foderblandningar finns i artikel 20 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder.

Märkningar av foder som är direkt eller indirekt avsedda för slutanvändare ska göras åtminstone på finska och svenska. På foder som endast säljs i enspråkiga kommuner får dock enspråkiga märkningar på kommunens språk användas. I tvåspråkiga kommuner får märkningarna på foder som har förpackats på försäljningsstället, på foder i lösvikt som en fodertillverkare levererar direkt till slutanvändaren och på foder som en foderföretagare

inom primärproduktionen levererar till en annan foderföretagare inom primärproduktionen göras på slutanvändarens språk, antingen finska eller svenska.

Energi- och proteinvärden hos foderråvaror och foderblandningar ska bygga på de beräkningsgrunder som Naturresursinstitutet har publicerat, om inte något annat föreskrivs i Europeiska unionens lagstiftning.

Närmare bestämmelser om bestämning av, lämnande av information om och märkning av energi- och proteinvärden hos foderråvaror och foderblandningar samt om kategorier av foderråvaror i fråga om foderblandningar för sällskapsdjur utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 §

Krav på förpackning av foder

Foder ska vara förpackade på ett säkert och med beaktande av produktens egenskaper lämpligt sätt.

Bestämmelser om förpackningskraven för foderråvaror och foderblandningar finns i artikel 23 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder och bestämmelser om förpackningskraven för fodertillsatser och förblandningar finns i artikel 16 i tillsatsförordningen.

16 §

Temporära begränsningar

Livsmedelsverket har rätt att meddela ett temporärt föreläggande genom vilket tillverkning, utsläppande på marknaden, användning, import eller export av ett foder förbjuds eller begränsas samt genom vilket det bestäms att förbjudna foder dras bort från marknaden och avlägsnas från lagren på primärproduktionsställena och hos övriga innehavare, om det finns grundad anledning att anta att fodret kan orsaka allvarlig fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Livsmedelsverket får i enskilda fall ge tillstånd att avvika från de förbud och begränsningar som avses i 1 mom., om det kan säkerställas att det foder som tillståndet gäller inte medför fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

3 kap.

Krav som gäller bedrivande av verksamhet

17 §

Ordnanande av verksamhet

En foderföretagare är skyldig att ordna sin verksamhet så att de krav på verksamheten och fodret som föreskrivs i Europeiska unionens foderlagstiftning samt i denna lag och bestämmelser som utfärdats med stöd av den uppfylls.

En foderföretagare ska ha lämpliga lokaler, anordningar och redskap för de olika stadierna i produktions-, tillverknings-, och distributionskedjan. Vid bearbetning, användning, transport och lagring av foder ska tillräcklig omsorgsfullhet och varsamhet iakttas i syfte att förebygga negativa effekter i fråga om hälsan, säkerheten och miljön.

Vid export av foder till en stat utanför Europeiska unionen är det foderföretagarens ansvar att utreda och uppfylla de importkrav och eventuella krav i fråga om transitering som den mottagande statens myndigheter har ställt.

Närmare bestämmelser om kraven i fråga om bearbetning, användning, transport och lagring av foder, om foderföretagarnas egenkontroll, de undersökningar som ska utföras

inom ramen för kvalitetssäkringen och om åtgärder när sådant foder påträffas som inte uppfyller bestämmelserna utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 §

Foderföretagares tillförlitlighet

En foderföretagare ska vara tillförlitlig. Företagaren anses inte vara tillförlitlig om företagaren

1) under tre år före bedömningen i sin näringsverksamhet upprepade gånger har visat uppenbar likgiltighet för att trygga fodersäkerheten,

2) under tre år före bedömningen upprepade gånger eller i betydande grad har försummat sina registrerings-, anmälnings- eller betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- eller arbetslöshetsförsäkringsavgifter eller avgifter som Tullen tar ut, eller

3) enligt utmätning eller annan utredning är oförmögen att svara för sina skulder.

Om foderföretagaren är en juridisk person gäller kravet på tillförlitlighet verkställande direktören och dennes ställföreträdare, medlemmar och suppleanter i styrelsen, medlemmar och suppleanter i förvaltningsrådet och jämförbara organ samt ansvariga bolagsmän och andra som hör till den högsta ledningen. Kravet på tillförlitlighet gäller även personer som direkt eller indirekt innehar minst 25 procent av aktierna i ett aktiebolag eller av den rösträtt som aktierna medför eller motsvarande ägande- eller bestämmanderätt, om det är fråga om en annan sammanslutning än ett aktiebolag.

För bedömning av tillförlitligheten kan de omständigheter som avses i 1 mom. utredas för sådana registrerade företag och organisationer som avses i 3 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) och som har en direkt eller indirekt koppling till en foderföretagare eller till personer som avses i 2 mom. i denna paragraf.

Livsmedelsverket kan av Enheten för utredning av grå ekonomi i fråga om en företagare begära en sådan fullgöranderapport som avses i 5 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010).

19 §

Anmälningskyldighet för foderföretagare

En foderföretagare ska i enlighet med artikel 9 i foderhygienförordningen för registrering göra en skriftlig anmälan till Livsmedelsverket om verksamheten, betydande förändringar i den och upphörande med verksamheten.

Av anmälan ska framgå

1) företagarens namn och adress samt annan kontaktinformation anläggningsvis,

2) företagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetssignum,

3) uppgifter om verksamhetens art eller betydande förändringar i verksamheten.

En foderföretagare ska en gång per år lämna uppgifter till Livsmedelsverket på det sätt som verket begär om foder som har använts vid tillverkningen och foder som tillverkats. I anmälan ska också foder som importerats och foder som exporterats specificeras.

Närmare bestämmelser om de uppgifter i fråga om verksamhetens art som ska meddelas och om anmälningsförfarandet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

20 §

Godkännande av foderföretagare

En foderföretagare ska innan verksamheten inleds hos Livsmedelsverket ansöka om godkännande av verksamheten, om avsikten är att bedriva verksamhet enligt artikel 10 i foderhygienförordningen eller enligt punkt 10 i avsnittet "lokaler och utrustning" i bilaga II till den förordningen, verksamhet som kräver godkännande enligt bilaga IV till TSE-förordningen eller artikel 8.2 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder, verksamhet enligt punkt 1 i bilaga VIII till förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder, eller tillverkning eller utsläppande på marknaden av foderläkemedel. Bestämmelser om förutsättningarna för godkännande enligt foderhygienförordningen finns i artikel 13 i den förordningen och om förutsättningarna för godkännande enligt TSE-förordningen i bilaga IV till den förordningen.

Av en ansökan om godkännande ska framgå

- 1) företagarens namn och adress samt annan kontaktinformation anläggningsvis,
- 2) företagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetsnummer,
- 3) uppgifter om verksamhetens art eller betydande förändringar i verksamheten,
- 4) tidpunkten då verksamheten eller verksamheten i ändrad form avses bli inledd.

Även betydande förändringar i en godkänd anläggnings verksamhet ska vara godkända innan den ändrade verksamheten inleds. En företagare ska ge tillsynsmyndigheten tillfälle att inspektera produktionsenheter och andra lokaler innan verksamheten inleds.

En foderföretagare ska godkännas om de krav som ställs i foderhygienförordningen och TSE-förordningen är uppfyllda. Ett godkännande kan utfärdas villkorligt i enlighet med artikel 13.2 i foderhygienförordningen. För en godkänd företagare kan uppställas krav, begränsningar och andra villkor som gäller verksamheten i syfte att förebygga fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska lämnas i en ansökan om godkännande av en företagare och om ansökningsförfarandet utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

21 §

Krav som gäller journaler och spårbarhet

En foderföretagare ska föra journal över uppgifter som har att göra med verksamheten och ur vilken de uppgifter som behövs med tanke på tillsynen och fodrets spårbarhet vid behov kan klarläggas. Bestämmelser om skyldigheten att föra journal finns också i artikel 18.2 och 18.3 i allmänna livsmedelsförordningen, i bilagorna I och II till foderhygienförordningen samt i artikel 22 till förordningen om animaliska biprodukter. Skyldigheten att föra journal gäller uppgifter med hjälp av vilka foder kan spåras samt användningen av produktionsinsatser och kontrollen av produktionsprocesserna kan följas.

Närmare bestämmelser om journalens innehåll, uppläggning och bevarande utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

22 §

Foderföretagarens skyldighet att lämna uppgifter

Om en foderföretagare har skäl att misstänka att det foder som företagaren har släppt ut på marknaden eller använder inte uppfyller kraven på säkerhet eller om det vid egenkontrollen upptäcks att de högsta tillåtna halterna av skadliga ämnen, produkter eller organismer har överskridits, ska företagaren omedelbart informera Livsmedelsverket. För att undvika riskerna med foder som har släppts ut på marknaden, ska den foderföretagare som

släppt ut fodret på marknaden omedelbart meddela salmonellaobservationer till den aktör som har mottagit fodret. En företagare som använder foder ska omedelbart informera fodertillverkaren om det för en sådan anläggning som avses i artikel 4.27 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag") har fattats ett beslut om förhindrade av spridning av sjukdom på grund av misstankar om salmonella eller ett konstaterat fall av salmonellasmitta.

En foderföretagare ska utan dröjsmål underrätta Livsmedelsverket om undersökningsresultat som tyder på foder som inte uppfyller bestämmelserna, om undersökningen har gjorts av ett i 37 § avsett laboratorium, och ge laboratoriet anvisningar för att sända i 35 § avsedda anmälningar och sammandrag.

Närmare bestämmelser om anmälningarna får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om tillbakadragning av foder som inte uppfyller bestämmelserna, men som redan har släppts ut på marknaden, finns i artikel 20 i allmänna livsmedelsförordningen.

23 §

Tillstånd att använda icke-godkända fodertillsatser

Företagare som i utfodringen av produktionsdjur i vetenskapliga experiment som fodertillsats har för avsikt att använda ett ämne som inte har godkänts för ändamålet i fråga ska ansöka om tillstånd för detta av Livsmedelsverket. Livsmedelsverket får bevilja tillståndet, om det för godkännande av ämnet som fodertillsats krävs att ämnets effekt påvisas i produktionsexperiment. Tillstånd beviljas, om bedömningen är att experimentet sannolikt inte har skadliga verkningar för människors eller produktionsdjurs hälsa eller för miljön.

Den som ansöker om tillstånd ska utse en ansvarsperson för experimentet. Av ansökan ska det framgå vilket ämne som ska användas, dess användningssyfte, den mängd som ska användas, vilka produktionsdjur som ska användas i experimentet, utformningen av experimentet och experimentets varaktighet.

Närmare bestämmelser om förfarandet vid ansökan om tillstånd och om innehållet i ansökan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

24 §

Avbrytande av vetenskapligt experiment

Ett i 23 § avsett experiment ska avbrytas, om det under experimentets gång framgår att ämnet har sådana betydande skadliga verkningar för människors eller produktionsdjurs hälsa eller för miljön som inte kunde förutses när tillståndet att använda ämnet beviljades. Ansvarspersonen för experimentet ska utan dröjsmål underrätta Livsmedelsverket om att experimentet avbrutits.

4 kap.

Myndigheterna och deras uppgifter

25 §

Jord- och skogsbruksministeriet

Jord- och skogsbruksministeriet sörjer för den allmänna styrningen och uppföljningen av verkställigheten av denna lag och Europeiska unionens foderlagstiftning.

Jord- och skogsbruksministeriet utser nationella referenslaboratorier i enlighet med artikel 100 i kontrollförordningen.

26 §

Livsmedelsverket

Livsmedelsverket

- 1) planerar, styr och utvecklar foderkontrollen på nationell nivå,
- 2) svarar för den riksomfattande tillsynen över verkställigheten och efterlevnaden av denna lag och av Europeiska unionens foderlagstiftning,
- 3) sköter den riksomfattande informationen och det årliga offentliggörandet av kontrollresultaten,
- 4) utarbetar kontrollplaner och rapporter om genomförande av kontrollen,
- 5) utser och godkänner laboratorier på ansökan,
- 6) övervakar att de laboratorier som avses i 32 och 34 § iakttar foderbestämmelserna,
- 7) utfärdar exportintyg,
- 8) beviljar tillstånd för icke-godkända ämnen som i vetenskapliga experiment används som fodertillsats i foder,
- 9) är en sådan nationell kontaktpunkt i systemet för snabb varning som avses i artikel 50 i allmänna livsmedelsförordningen,
- 10) utvärderar de nationella riktlinjer för god praxis som avses i artikel 21 i foderhygienförordningen,
- 11) för en sådan förteckning över anläggningar i tredjeländer som avses i artikel 24 i foderhygienförordningen,
- 12) svarar för den i artikel 5.4 i kontrollförordningen avsedda utbildningen av personer som utför offentlig kontroll,
- 13) svarar för sådan samordning och sådana kontakter med kommissionen och övriga medlemsstater som avses i artikel 4.2 b i kontrollförordningen,
- 14) utser fysiska personer till vilka vissa uppgifter som ingår i den offentliga kontrollen har delegerats med stöd av artikel 28 i kontrollförordningen,
- 15) är ett sådant förbindelseorgan mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter som avses i artikel 103 i kontrollförordningen,
- 16) ansvarar för upprättandet av en sådan riksomfattande beredskapsplan inför exceptionella situationer som avses i artikel 115 i kontrollförordningen och lämnar in den och ändringar i den till jord- och skogsbruksministeriet.

Dessutom svarar Livsmedelsverket för de uppgifter som enligt Europeiska unionens foderlagstiftning ska skötas av den behöriga myndigheten, om inte en viss uppgift enligt denna lag har överförts på en annan myndighet.

27 §

Närings-, trafik- och miljöcentralerna

Närings-, trafik- och miljöcentralerna utöver jämsides med Livsmedelsverket tillsyn över foder inom sina egna verksamhetsområden.

28 §

Regionförvaltningsverken

Regionförvaltningsverken utövar jämsides med Livsmedelsverket tillsyn över foderläkemedel inom sina egna verksamhetsområden.

1263/2020

29 §

Tullen

Tullen utövar jämsides med Livsmedelsverket tillsyn över exporten av annat foder än foder av animaliskt ursprung samt förekomsten av salmonellabakterier i samband med import av särskilt riskbenäget foder.

30 §

Auktoriserade inspektörer

Livsmedelsverket kan skriftligen utse en utomstående fysisk person till att utföra särskilt angivna uppgifter som anknyter till den offentliga kontrollen i enlighet med artiklarna 28 och 30 i kontrollförordningen (*auktoriserad inspektör*). De administrativa beslut som inspektionerna eventuellt ger anledning till ska fattas av Livsmedelsverket.

På auktoriserade inspektörer tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppdrag enligt denna lag. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

På auktoriserade inspektörer som sköter de uppgifter som avses i 1 mom. tillämpas förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), samiska språklagen (1086/2003), lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019). Bestämmelser om offentlighet för handlingar som lämnas till auktoriserade inspektörer och handlingar som de upprättar, inspektörernas tystnadsplikt och hur offentligheten för handlingar förverkligas finns i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

En auktoriserad inspektör ska visa upp ett skriftligt intyg över sitt bemyndigande om foderföretagaren kräver det.

31 §

Export av foder

Livsmedelsverket utfärdar på begäran av foderföretagaren exportintyg för foder, om det går att säkerställa att de uppgifter som ska intygas är korrekta och de krav som den mottagande staten har ställt för intyg uppfylls, samt deltar vid behov i utredningen av sådana myndighetskrav som avses i 17 § 3 mom., om inte dessa krav kan klarläggas på något annat sätt. Dessutom deltar Livsmedelsverket vid behov i utarbetandet av sådana dokument som krävs för att få tillträde till och stanna kvar på fodermarknaden och i annat utredningsarbete.

Livsmedelsverket kan avbryta sitt deltagande i skötseln av dessa uppgifter om det inte längre finns förutsättningar för att fortsätta utredningsarbetet.

5 kap.

Laboratorier

32 §

Officiella laboratorier och undersökning av myndighetsprov

De prov som tillsynsmyndigheten tagit eller låtit ta för tillsynen enligt denna lag ska undersökas hos Livsmedelsverket eller i ett av Livsmedelsverket utsett officiellt laboratorium i Finland eller i en annan medlemsstat i Europeiska unionen. De laboratorier som undersöker prov ska uppfylla kraven i kontrollförordningen. Laboratoriet kan också ha en mobil verksamhetsenhet.

33 §

Undersökning av egenkontrollprov

De egenkontrollprov som lagstiftningen förutsätter och som tas med tanke på salmonella ska undersökas i ett sådant laboratorium för egenkontroll som godkänts av Livsmedelsverket, hos Livsmedelsverket eller i ett officiellt laboratorium som utsetts av Livsmedelsverket. Laboratoriet kan också ha en mobil verksamhetsenhet.

Bestämmelser om undersökning av egenkontrollprov med avseende på dioxin finns i bilaga II till foderhygienförordningen.

34 §

Godkännande av laboratorier för egenkontroll

Förutsättningen för att ett egenkontrolllaboratorium ska godkännas är att dess kompetens har påvisats genom ackreditering eller med ackreditering jämförbar bedömning av kompetens i enlighet med lagen om konstaterande av tillförlitligheten hos tjänster för bedömning av överensstämmelse med kraven (920/2005). Kompetensen hos ett bedömt laboratorium ska bedömas på nytt minst vart tredje år.

Om ett laboratorium inte uppfyller kraven i 1 mom., men bristerna inte äventyrar undersökningarnas tillförlitlighet, kan Livsmedelsverket godkänna laboratoriet för viss tid. Laboratoriet ska inom utsatt tid avhjälpa bristerna och ansöka om slutligt godkännande.

För ett godkänt laboratorium kan det ställas krav, begränsningar och andra villkor som gäller verksamheten i syfte att förebygga fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Närmare bestämmelser om de standarder som beskriver godkända laboratorier och om de krav som ställs på laboratoriernas kvalitetssystem och om övriga krav för godkännande av laboratorier utfärdas genom förordning av statsrådet.

35 §

Anmälningsskyldighet för officiella laboratorier och godkända laboratorier för egenkontroll

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska utan dröjsmål underrätta sin uppdragsgivare om undersökningsresultat som tyder på foder som inte uppfyller bestämmelserna och Livsmedelsverket om undersökningar och undersökningsresultat som hänför sig till uppföljning och övervakning av sjukdomar eller infektioner som direkt eller indirekt kan överföras mellan djur och människor.

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska sända de mikrobstammar som isolerats i undersökningar till ett nationellt referenslaboratorium samt på Livsmedelsverkets begäran lämna verket ett sammandrag av de i 32 och 33 § avsedda undersökningar som laboratoriet utfört och om undersökningsresultaten. Sammandragen av de undersökningar som avses i 33 § och av undersökningsresultaten får inte innehålla personuppgifter eller identifieringsuppgifter om tillsynsobjekt.

Ett officiellt laboratorium och ett godkänt laboratorium för egenkontroll ska utan dröjsmål underrätta Livsmedelsverket om det görs betydande ändringar i verksamheten, om verksamheten avbryts och om verksamheten upphör.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnande av anmälningar och sammandrag och om sändande av mikrobstammar utfärdas genom förordning av statsrådet.

36 §

Nationella referenslaboratoriernas anmälningsskyldighet

Ett nationellt referenslaboratorium ska på begäran lämna Livsmedelsverket och Institutet för hälsa och välfärd sådan information som behövs för epidemiologisk uppföljning och dessutom lämna Livsmedelsverket sådan information om mikrobstammar enligt 35 § 2 mom. som behövs för styrning av tillsynen. Informationen till Institutet för hälsa och välfärd får inte innehålla identifieringsuppgifter om tillsynsobjekt.

Närmare bestämmelser om innehållet i och lämnande av anmälningar får utfärdas genom förordning av statsrådet.

37 §

Utsedda laboratorier

Livsmedelsverket kan utse ett laboratorium i en annan medlemsstat i Europeiska unionen för att undersöka sådana egenkontrollprov som krävs enligt lagstiftningen och som tagits med tanke på salmonella.

Livsmedelsverket utser ett sådant laboratorium som avses i 1 mom. på ansökan av en foderföretagare. Förutsättningen för att ett laboratorium ska utses är att laboratoriet uppfyller kraven i artikel 12.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen med avseende på kvalitetssäkringssystem och att kvalitetssäkringssystemet har verifierats av det behöriga organet i medlemsstaten i fråga.

Ansökan behöver inte göras om laboratoriet uppfyller kraven i artikel 37.4 e i kontrollförordningen.

Närmare bestämmelser om ansökningsförfarandet och om hur laboratorierna ska utses får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

6 kap.

Tillsyn

38 §

Organisering av offentlig kontroll

Foder och foderföretagare ska kontrolleras objektivt och regelbundet. Kontrollen ska effektiviseras om det kan misstänkas att fodret eller foderföretagarens verksamhet inte uppfyller de krav som anges i Europeiska unionens foderlagstiftning eller i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Kontrollåtgärderna ska vara ändamålsenliga och ska på ett lämpligt sätt omfatta alla stadier i produktions-, tillverknings- och distributionskedjan för foder, från primärproduktionen av fodret tills det släpps ut på marknaden och används.

Närmare bestämmelser om organisering av kontrollen får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

39 §

Förhandsanmälan om och provtagning av särskilt riskbenäget foder

Innan en foderföretagare tar emot ett parti särskilt riskbenäget foder som importeras från en stat utanför Europeiska unionen ska företagaren med tanke på eventuell provtagning lämna en anmälan till Livsmedelsverket.

Av förhandsanmälan ska framgå

- 1) importörens namn och adress,
- 2) importörens företags- eller organisationsnummer eller, om sådant saknas, personbe-
teckning eller lägenhetssignum,
- 3) fodrets namn och typ,
- 4) foderpartiets storlek,
- 5) avgångsland,
- 6) tid för ankomsten till finskt territorium och ankomstort,
- 7) importsätt.

Foder som importeras kan, om Livsmedelsverket så bestämmer, förvaras under Tullens uppsikt på ett av Livsmedelsverket godkänt ställe tills verket har fått tillräcklig utredning om att de krav som anges i Europeiska unionens foderlagstiftning samt i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den är uppfyllda.

Närmare bestämmelser om när och hur foderföretagare ska göra förhandsanmälan till Livsmedelsverket om foderpartier som avses i 1 mom. och om hur provtagning och annan importkontroll ska utföras utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

40 §

Livsmedelsverkets kontrollplan och rapportering

För att styra och samordna foderkontrollen utarbetar Livsmedelsverket en riksomfattande kontrollplan som ett led i den fleråriga nationella kontrollplan som avses i artikel 109 i kontrollförordningen. Dessutom utarbetar Livsmedelsverket en årlig kontrollplan för organiseringen av foderkontrollen samt en rapport om genomförandet av foderkontrollen.

I den årliga kontrollplanen ska innehållet i kontrollerna samt antalet kontroller av tillsynsobjekten anges. I planen ska dessutom grunderna för riskbedömningen av tillsynsobjekten och för utvärderingen av genomförandet av planen anges.

Den årliga rapporten ska inbegripa resultaten av analysen av foderprov och en sammanställning av andra resultat som är väsentliga för kontrollen, betydande förändringar, antalet konstaterade överträdelser och deras art samt de åtgärder som förelagts med anledning av överträdelserna. Rapporteringen ska också inbegripa uppgifter om fodrets ursprung samt statistik över det foder som har använts vid tillverkningen i Finland och det foder som har tillverkats här, med det foder som har importerats och exporterats specificerat separat, samt uppgift om mängderna av dessa foder.

Livsmedelsverket ska lämna jord- och skogsbruksministeriet kontrollplanen för det innevarande året före utgången av mars månad varje år samt rapporter om kontrollen under det föregående kalenderåret före utgången av juni månad varje år.

41 §

Myndighetens rätt att utföra inspektioner

Tillsynsmyndigheten och auktoriserade inspektörer har för den offentliga kontrollen rätt att vidta åtgärder som föreskrivs i denna lag och i Europeiska unionens lagstiftning, få tillträde till lokaler där foder och handlingar som gäller foder hanteras, används eller förvaras, inspektera transportmedel, foderföretagarens journal och i 21 § avsedda journaler, avgiftsfritt ta behövliga prov av foder och vid behov ge uppmaningar att iaktta foderbestämmelserna. Företagaren ska få ett intyg över provtagningen.

I ett tillsynsobjekt som är beläget i utrymmen som används för boende av permanent natur får en inspektion göras för att uppfylla de krav på offentlig kontroll som ställs i artiklarna 9, 10 och 14 i kontrollförordningen, om en inspektion är nödvändig för att utreda de omständigheter som inspektionen gäller. Sådana inspektioner får endast göras av en behörig tillsynsmyndighet.

Tillsynsmyndigheten får utan att identifiera sig beställa prov på foder som erbjuds till försäljning genom distanskommunikation. Proven får användas i den offentliga kontrollen. Efter att ha fått provet ska tillsynsmyndigheten meddela företagaren att provet har beställts för offentlig kontroll. Företagaren har rätt att på egen bekostnad få ett andra sakkunnigutlåtande om provet.

Det som föreskrivs i 1 och 2 mom. om finska myndigheters rätt att utföra inspektioner gäller också inspektörer som avses i Europeiska unionens lagstiftning och i internationella avtal som är bindande för Finland, om den förpliktelse som binder Finland förutsätter detta. Tillsynsmyndigheten ska vid dessa inspektioner samarbeta med dessa inspektörer.

Närmare bestämmelser om provtagning och undersökningen av prov samt om inspektions- och kontrollförfarandet i övrigt får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

42 §

Myndighetens rätt att få information

Tillsynsmyndigheten och Europeiska unionens inspektörer har trots sekretessbestämmelserna rätt att av statliga och kommunala myndigheter, de som sköter offentliga uppdrag, foderföretagare samt sådana i 5 § 11 punkten avsedda aktörer som inte betraktas som foderföretagare få de uppgifter som är nödvändiga för kontrollen. Även de auktoriserade inspektörerna har trots sekretessbestämmelserna rätt att av de aktörer som avses ovan få de uppgifter som är nödvändiga för kontrollen.

Tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av andra myndigheter och andra som sköter offentliga uppdrag få sådana uppgifter om hur foderföretagaren skött registrerings-, anmälnings- och betalningsskyldigheter i anslutning till skatter, lagstadgade pensions-, olycksfalls- och arbetslöshetsförsäkringsavgifter och av Tullen uttagna avgifter samt om foderföretagarens verksamhet, ekonomi och kopplingar som är nödvändiga för att klargöra den tillförlitlighet som avses i 18 § eller för avbrytande eller återkallelse av registreringen eller godkännande i enlighet med 54 §.

Tillsynsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att för att påföra en påföljdsavgift enligt 51 § få nödvändiga uppgifter ur det bötesregister som avses i 46 § i lagen om verkställighet av böter (672/2002), för att säkerställa att en person inte har dömts till bötesstraff i domstol för samma brott.

43 §

Handräckning

Polisen och Tullen är skyldiga att ge tillsynsmyndigheten handräckning för utförande av tillsynsuppdrag. Bestämmelser om polisens skyldighet att ge handräckning finns i 9 kap. 1 § i polislagen (872/2011) och bestämmelser om Tullens handräckning finns i 100 § i tullagen (304/2016).

44 §

Myndighetens rätt att på eget initiativ lämna ut information

Tillsynsmyndigheten får trots sekretessbestämmelserna på eget initiativ till en annan myndighet eller den som sköter ett offentligt uppdrag lämna ut sådan information om en enskild persons eller en sammanslutnings ekonomiska ställning och företagshemligheter som tillsynsmyndigheten fått vid skötseln av de uppgifter som avses i denna lag, om informationen är nödvändig för myndigheten för att utreda tillförlitligheten enligt 18 § eller för att avbryta eller återkalla en registrering eller ett godkännande enligt 54 §.

45 §

Tillsynsregistret

För tillsynsändamål för Livsmedelsverket ett riksomfattande register över sådana anmälningsskyldiga foderföretagare som avses i 19 § och sådana laboratorier som avses i 32, 34 och 37 § (*tillsynsregistret*).

Tillsynsregistret är en del av landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem enligt lagen om landsbygdsnäringsförvaltningens informationssystem (284/2008).

46 §

Uppgifter som införs i tillsynsregistret

I tillsynsregistret ska i fråga om foderföretagare införas

- 1) foderföretagarens namn och adress samt övriga kontaktuppgifter,
- 2) verksamhetsställes adresser och kontaktuppgifter,
- 3) foderföretagarens företags- och organisationsnummer, eller om sådant saknas, personbeteckning eller lägenhetssignum,
- 4) verksamhetsbeskrivning,
- 5) godkännandenummer, om det är fråga om godkännande enligt foderhygienförordningen,
- 6) uppgifter om förelägganden, förbud, straff och andra påföljder som meddelats foderföretagaren med stöd av 50–55 eller 57–60 § eller med stöd av artiklarna 14–16 i foderhygienförordningen,
- 7) verkställda tillsynsåtgärder samt andra motsvarande uppgifter enligt denna lag som behövs med tanke på tillsynen.

I tillsynsregistret ska i fråga om officiella laboratorier, godkända laboratorier för egenkontroll och utsedda laboratorier införas

- 1) laboratoriets namn och adress samt övriga kontaktuppgifter,
- 2) analysmetoder som tillämpas vid bedömning eller ackreditering,
- 3) analysmetoden i fråga om ett i 37 § avsett laboratorium,
- 4) namnet på den person som ansvarar för undersökningarna i laboratoriet,
- 5) uppgift om återkallelse av godkännande med stöd av 55 § och om återkallelse av beslut om att utse ett laboratorium med stöd av 56 § 2 mom. samt uppgift om andra påföljder,
- 6) uppgifter om tillsynsåtgärder som genomförts i officiella laboratorier och godkända laboratorier för egenkontroll samt andra motsvarande uppgifter enligt denna lag som behövs med tanke på tillsynen.

Livsmedelsverket offentliggör utifrån de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. en förteckning över foderföretagarna och laboratorierna.

Uppgifterna om en foderföretagare avförs ur registret tio år och uppgifterna om ett laboratorium tre år efter det att företagaren eller laboratoriet har meddelat tillsynsmyndigheten om att verksamheten upphört eller efter det att verksamheten upphört. Uppgifter om straff avförs dock när straffbarhet inte längre föreligger för gärningen. Om en uppgift beror på ett beslut som ännu inte har vunnit laga kraft och beslutet senare upphävs, ska uppgiften avförs så snart beslutet om upphävande har vunnit laga kraft.

Närmare bestämmelser om registrering av foderföretagare får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

47 §

Tillsynsmyndighetens skyldighet att lämna uppgifter

Om en tillsynsmyndighet eller en auktoriserad inspektör vet eller har skäl att misstänka att ett foder eller användningen av det kan orsaka fara för människors eller djurs hälsa eller

för miljön, ska tillsynsmyndigheten eller den auktoriserade inspektören omedelbart underätta den behöriga miljö-, livsmedels-, veterinär-, genteknik- eller hälsoskyddsmyndigheten om saken. En anmälan ska också alltid göras till Livsmedelsverket. Livsmedelsverket ska göra en anmälan till Institutet för hälsa och välfärd, om ett foder eller användningen av ett foder kan orsaka fara för människors hälsa. Anmälningarna ska göras trots sekretessbestämmelserna.

Tillsynsmyndigheten och den auktoriserade inspektören är skyldig att meddela Livsmedelsverket de uppgifter som behövs för tillsynsregistret. Tillsynsmyndigheten är dessutom skyldig att på begäran meddela Livsmedelsverket de övriga uppgifter om inspektioner, tillsynsåtgärder, tillsynspersonal, avgifter och tillsyn som behövs för uppföljningen av tillsynen enligt denna lag.

Tillsynsmyndigheten och den auktoriserade inspektören ska lämna de uppgifter som avses i 1 och 2 mom. på det sätt som Livsmedelsverket bestämmer.

Närmare bestämmelser om tillsynsmyndighetens och auktoriserade inspektörers anmälningsskyldighet får utfärdas genom förordning av statsrådet.

48 §

Offentliggörande av kontrollresultat

Livsmedelsverket offentliggör årligen på sin webbplats de berättelser om foderkontrollen som avses i 40 §. Sekretessbelagda uppgifter får dock inte offentliggöras.

Närmare bestämmelser om offentliggörandet av kontrollresultaten får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

49 §

Maskinell underskrift

Beslut enligt denna lag som utarbetats med hjälp av automatisk databehandling och de handlingar som hänför sig till ärendet får undertecknas maskinellt.

7 kap.

Administrativa tvångsmedel och påföljder

50 §

Föreläggande

Tillsynsmyndigheten ska med hänsyn till ärendets art meddela den som inte iakttar denna lag, Europeiska unionens foderlagstiftning eller de bestämmelser som utfärdats med stöd av dem ett föreläggande att fullgöra skyldigheterna i enlighet med artikel 138.2 i kontrollförordningen.

Tillsynsmyndigheten kan bestämma att ett missförhållande ska avhjälpas om ett foder, informationen om fodret, ett stadium i produktions-, tillverknings- eller distributionskedjan eller produktionslokalerna, primärproduktionsstället eller den verksamhet som bedrivs där kan orsaka hälsofara, äventyra sanningsenligheten eller tillräckligheten när det gäller informationen om fodret eller vilseleda konsumenten eller i övrigt inte uppfyller kraven i foderlagstiftningen. Tillsynsmyndigheten ska bestämma att missförhållandet ska avhjälpas omedelbart eller inom den tid myndigheten anger.

51 §

Påföljdsavgift inom foderkontrollen

Den behöriga tillsynsmyndigheten kan ålägga foderföretagaren att betala en påföljdsavgift på minst 300 och högst 5 000 euro inom foderkontrollen, om företagaren

- 1) försummar sina skyldigheter enligt 14 och 15 § i fråga om märkning och förpackning av foder,
- 2) bedriver foderverksamhet utan att göra anmälan enligt 19 §,
- 3) underlåter att ansöka om godkännande enligt 20 § av sin verksamhet,
- 4) försummar skyldigheten enligt 21 § att föra journal,
- 5) försummar skyldigheten enligt 22 § att lämna uppgifter, eller
- 6) i strid med 24 § underlåter att avbryta ett experiment eller att underrätta om avbrytandet.

Vid bedömningen av påföljdsavgiftens storlek ska hänsyn tas till förfarandets art och skadlighet och hur ofta förfarandet upprepats. Avgiften behöver inte påföras eller avgiften kan påföras till ett mindre belopp än minimibeloppet, om gärningen kan anses vara ringa eller om det med tanke på försummelsens art, hur ofta den upprepats, försummelsens plannässighet och andra omständigheter är skäligt att ingen avgift påförs eller att den är lägre än minimibeloppet. Påföljdsavgiften ska betalas till staten.

Påföljdsavgift får inte påföras en fysisk person som misstänks för samma gärning i en förundersökning, en åtalsprövning eller ett sådant brottmål som behandlas i domstol eller som har dömts för samma gärning genom en lagakraftvunnen dom. Om en påföljdsavgift påförts en fysisk person, får personen inte i domstol dömas till straff för samma gärning.

Påföljdsavgift får inte påföras om det har förflutit mer än ett år sedan gärningen begicks. En påföljdsavgift preskriberas fem år efter det att det lagakraftvunna avgörandet om påföljdsavgiften meddelades. Påföljdsavgiften avskrivs när den betalningsskyldige avlider. Bestämmelser om verkställighet av påföljdsavgifter finns i lagen om verkställighet av böter.

52 §

Förbud

Tillsynsmyndigheten kan förbjuda att ett foder

- 1) produceras och tillverkas, om produktions-, tillverknings- eller förvaringslokalerna, de metoder eller den utrustning som används vid tillverkningen eller tillverkarens kvalitetssäkringssystem eller produkter inte uppfyller de krav som ställs på dem i Europeiska unionens foderlagstiftning eller i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den,
- 2) bearbetas, om bearbetnings- eller förvaringslokalerna, de metoder eller den utrustning som används vid bearbetningen eller foderföretagarens kvalitetssäkringssystem eller produkter inte uppfyller de krav som ställs på dem i Europeiska unionens foderlagstiftning eller i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den,
- 3) släpps ut på marknaden eller används, om
 - a) fodret, förpackandet av det eller uppgifterna om det inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens foderlagstiftning eller i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den,
 - b) fodret används i strid med bruksanvisningarna,
 - c) fodertillverkaren eller den som släpper ut fodret på marknaden eller använder det har underlåtit att iaktta anmälningsskyldigheten enligt 19 §,
 - d) fodertillverkaren eller den som släpper ut fodret på marknaden eller använder det inte är godkänd i enlighet med 20 §, eller
 - e) salmonellabakterier har påträffats i produktionsmiljön eller transportmaterielen,

4) transporteras eller lagras, om transportmaterielen eller lagerlokalerna inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens foderlagstiftning eller i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den,

5) är föremål för handel på den inre marknaden eller importeras eller exporteras, om fodret inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens foderlagstiftning eller i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den.

Ett förbud får meddelas endast om missförhållandet kan medföra fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön, om missförhållandet fortgår eller återkommer eller om det förorsakas uppsåtligt.

Ett förbud ska meddelas temporärt, om det är möjligt att avhjälpa det missförhållande som ligger till grund för förbudet. Det temporära förbudet gäller tills tillsynsmyndigheten ger sitt slutliga avgörande i ärendet. Förbudet ska återkallas utan dröjsmål om det missförhållande som förbudet grundar sig på avhjälps eller om missförhållandet inte längre är av betydelse för förbudet.

Ett förbud ska iakttas även om ändring söks, om inte besvärmyndigheten förbjuder verkställighet av tillsynsmyndighetens beslut eller bestämmer att verkställigheten ska avbrytas.

53 §

Ny bearbetning, förstörande och återsändande av foder

Har tillsynsmyndigheten med stöd av 52 § meddelat ett förbud mot produktion, tillverkning, bearbetning, utsläppande på marknaden, användning, handel på den inre marknaden, import eller export av foder, får Livsmedelsverket bestämma att fodret på ett sätt som verket godkänner och på foderföretagarens bekostnad ska bearbetas på nytt, förstöras, användas för annat ändamål eller återsändas till avgångslandet. Beslutet kan förenas med bestämmelser om det förfarande som ska iakttas vid verkställigheten.

54 §

Avbrytande, ändring och återkallelse av registrering och godkännande av foderföretagare

Bestämmelser om avbrytande, ändring och återkallelse av registrering och godkännande av en foderföretagare finns i artiklarna 14–16 i foderhygienförordningen. Bestämmelser om registrering och godkännande enligt TSE-förordningen finns i bilaga IV till TSE-förordningen.

Livsmedelsverket kan dessutom avbryta eller återkalla registreringen eller godkännandet av en foderföretagare, om företagaren inte längre är tillförlitlig på det sätt som avses i 18 § och grunden för att företagaren inte anses vara tillförlitlig är av väsentlig och allvarlig art och företagaren inte har avhjälpt försummelsen trots föreläggande från en myndighet.

55 §

Återkallelse av godkännande av ett laboratorium för egenkontroll

Livsmedelsverket ska återkalla godkännandet av ett godkänt laboratorium för egenkontroll, om laboratoriet lägger ned den verksamhet som utgör grund för godkännandet.

Dessutom kan Livsmedelsverket återkalla godkännandet av ett laboratorium för egenkontroll, om laboratoriet på något väsentligt sätt bryter mot eller det i laboratoriets verksamhet på något väsentlig sätt bryts mot de krav som föreskrivs i denna lag och laboratoriet trots Livsmedelsverkets föreläggande inte avhjälper bristerna inom skälig tid. Ett godkännande kan dock återkallas omedelbart, om det är nödvändigt på grund av en oskälig skada som verksamheten medför för människors eller djurs hälsa eller för miljön.

Livsmedelsverket kan också återkalla ett godkännande av ett laboratorium för egenkontroll under tiden för behandling av ett ärende som avses i 2 mom., om bristerna i laboratoriets verksamhet riskerar äventyra undersökningsresultatens tillförlitlighet.

56 §

Återkallelse av beslut om att utse ett laboratorium

Jord- och skogsbruksministeriet kan återkalla sitt beslut om utseende av ett nationellt referenslaboratorium, om referenslaboratoriet eller den verksamhet som bedrivs där inte uppfyller kraven i 36 § eller i artiklarna 100 och 101 i kontrollförordningen, missförhållandet är väsentligt och referenslaboratoriet trots jord- och skogsbruksministeriets föreläggande inte avhjälper bristerna inom skälig tid.

Livsmedelsverket kan återkalla sitt beslut om utseende av ett officiellt laboratorium, om laboratoriet på något väsentligt sätt bryter mot eller det i laboratoriets verksamhet på något väsentligt sätt bryts mot de krav som föreskrivs i denna lag och laboratoriet trots Livsmedelsverkets föreläggande inte avhjälper bristerna inom skälig tid.

Livsmedelsverket ska återkalla sitt beslut om utseende av ett sådant laboratorium som avses i 37 §, om foderföretagaren begär det eller om laboratoriet lägger ned sin verksamhet.

Jord- och skogsbruksministeriet och Livsmedelsverket kan återkalla sitt beslut om utseende av ett laboratorium också för tiden för behandling av ett ärende, om det är nödvändigt på grund av att verksamheten medför oskälig skada för människors eller djurs hälsa eller för miljön eller om bristerna i laboratoriets verksamhet riskerar äventyra undersökningsresultatens tillförlitlighet.

57 §

Återkallelse av tillstånd att använda en fodertillsats

Livsmedelsverket kan återkalla ett i 23 § avsett tillstånd, om tillståndsinnehavaren på ett väsentligt sätt bryter mot de tillståndsvillkor som avses denna lag.

58 §

Stängning av webbplats

Livsmedelsverket kan bestämma att en webbplats eller del av en webbplats som drivs eller används av en foderföretagare ska stängas, om det är uppenbart att ett foder som saluförs via den eller uppgifter som lämnas om fodret orsakar eller av grundad anledning kan befaras orsaka fara för djurs hälsa eller för kvaliteten på animaliska livsmedel, vilseleder köparen av fodret på ett väsentligt sätt eller på något annat sätt väsentligen strider mot bestämmelser eller föreskrifter som gäller foder.

Livsmedelsverket ska bestämma att en sådan del av en webbplats ska stängas där det saluförs foder som strider mot föreskrifter eller bestämmelser om foder på det sätt som avses ovan. Om stängningen av en del av webbplatsen inte undanröjer överträdelsen av bestämmelserna eller föreskrifterna, ska det vid behov bestämmas att hela webbplatsen ska stängas.

Föreläggandet att stänga webbplatsen eller delen av webbplatsen kan meddelas temporärt för den tid då ärendet utreds eller missförhållandet avhjälps. Webbplatsen eller delen av den ska hållas stängd tills Livsmedelsverket har fattat ett slutligt beslut i ärendet.

59 §

Vite samt hot om tvångsutförande och avbrytande

Livsmedelsverket kan förena ett föreläggande enligt 50 §, ett förbud enligt 52 § samt ett föreläggande om ny bearbetning, förstörande eller återsändande enligt 53 § med vite eller hot om tvångsutförande eller avbrytande.

Bestämmelser om vite och hot om tvångsutförande och avbrytande finns i viteslagen (1113/1990).

60 §

Foderlagsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) producerar, tillverkar, på marknaden släpper ut, importerar eller exporterar foder som inte uppfyller de krav som föreskrivs i 6–15 § eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av de paragraferna,

2) bryter mot bestämmelserna om tillverkning, bearbetning, transport, lagring, användning eller egenkontroll av foder i 17 § 1 eller 2 mom. eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av 17 § 4 mom.,

3) bryter mot ett temporärt förbud som meddelats med stöd av 16 §,

4) försummar anmälningsskyldigheten enligt 19 §, skyldighet att föra journal eller skyldigheten enligt 42 § 1 mom. att lämna uppgifter,

5) försummar att ansöka om godkännande som foderföretagare enligt 20 §,

6) i strid med 13 eller 14 § eller i övrigt ger en vilseledande uppgift om ett foder eller ett foders egenskaper,

7) försummar att iaktta förpackningskrav enligt 15 §,

8) bryter mot ett föreläggande som meddelats med stöd av 50 §, ett förbud som meddelats med stöd av 52 §, ett föreläggande om bearbetning, förstörande eller återsändande som meddelats med stöd av 53 § eller fortsätter utöva sin verksamhet fastän en registrering eller ett godkännande har avbrutits med stöd av artikel 14 eller återkallats med stöd av artikel 15 i foderhygienförordningen, eller

9) bryter mot

a) de allmänna kraven om fodersäkerhet i artikel 15 i allmänna livsmedelsförordningen, artikel 4 i foderhygienförordningen eller bilaga I del A, bilaga II eller bilaga III till den förordningen eller artikel 4 eller 6 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,

b) kraven om fodrets spårbarhet och om registrering av uppgifter i artikel 18 i allmänna livsmedelsförordningen, artikel 4 A eller artikel 5 i GMO-spårbarhetsförordningen eller bilaga I del A II eller bilaga II till foderhygienförordningen,

c) kravet om anmälan med tanke på registrering i artikel 9 i foderhygienförordningen,

d) kravet om godkännande av anläggningar i artikel 10 i foderhygienförordningen eller punkt 10 i avsnittet "lokaler och utrustning" i bilaga II till den förordningen, artikel 8.2 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder eller punkt 1 i bilaga VIII till den förordningen eller bilaga IV till TSE-förordningen,

e) bestämmelserna om skyldigheter för foderföretagare i artikel 20 i allmänna livsmedelsförordningen eller artikel 5 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,

f) egenkontrollskyldigheterna i artiklarna 5–7 i foderhygienförordningen eller bilagorna I och II till den förordningen,

g) bestämmelserna om export i artikel 12 i allmänna livsmedelsförordningen,

h) bestämmelserna om utsläppande på marknaden i artikel 3 i tillsatsförordningen eller artikel 9 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,

i) bestämmelserna om märkning eller presentation i artikel 16 i tillsatsförordningen eller bilaga III till den förordningen, artikel 25 i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder, artikel 4 b i GMO-spårbarhetsförordningen eller artiklarna 11 eller 13–20 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder eller bilaga II eller V–VIII till den förordningen,

j) bestämmelserna om förpackning i artikel 16 i tillsatsförordningen eller artikel 23 i förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,

k) bestämmelserna om allmänna användningsvillkor i bilaga IV till tillsatsförordningen och bilaga I till förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder,

l) kravet om ansökan om godkännande i artikel 4 i tillsatsförordningen eller artikel 16 i förordningen om genetiskt modifierade livsmedel och foder,

m) ett förbud angående utfodring av djur i bilaga IV till TSE-förordningen eller bilaga III till förordningen om utsläppande på marknaden och användning av foder, eller

n) en foderrättsakt i Europeiska unionens lagstiftning om genomförande av en sådan förordning som nämns i någon av underpunkterna a–m,

ska, om inte försummelsen eller den fara för människors eller djurs hälsa eller för miljön som gärningen medfört ska anses ringa eller om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *foderlagsförseelse* dömas till böter.

Den som bryter mot ett förbud eller åläggande som har meddelats med stöd av denna lag och förenats med vite, kan lämnas obestraftad för samma gärning, om vitet har dömts ut.

61 §

Polisanmälan

Livsmedelsverket gör polisanmälan om foderlagsförseelse för de myndigheters räkning som avses i 25–29 § och för de auktoriserade inspektörers räkning som avses i 30 §. Anmälan behöver dock inte göras, om överträdelsen som helhet betraktad ska anses som uppenbart ringa.

Vid förundersökning av en gärning som omfattas av tillämpningsområdet för foderlagen och som är straffbar enligt strafflagen (39/1889) eller enligt 60 § i denna lag ska Livsmedelsverket ges tillfälle att bli hört. Åklagaren ska ge Livsmedelsverket tillfälle att yttra sig innan åtalsprövningen avslutas. Livsmedelsverket har rätt att närvara och yttra sig vid den muntliga förhandlingen i ärendet vid domstol.

8 kap.

Särskilda bestämmelser

62 §

Skadeståndsskyldighet

Den som tillverkat eller låtit tillverka foder eller som fört in foder från ett land inom Europeiska unionen eller importerat foder från ett land utanför Europeiska unionen ska ersätta en skada som i yrkesanvändning orsakas köparen av att fodret inte uppfyller de krav som ställs i Europeiska unionens foderlagstiftning, i denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Ersättning ska betalas även om skadan inte orsakats uppsåtligen eller av oaktsamhet.

Någon skadeståndsskyldighet enligt 1 mom. föreligger dock inte, om den mot vilken skadeståndsanspråket framställs gör sannolikt att fodret inte varit behäftat med det fel som orsakat skadan vid den tidpunkt då denne släppte ut fodret på marknaden.

Bestämmelser om skyldigheten att ersätta skada som fodret har orsakat på person eller på sådan egendom som är avsedd för enskild användning eller konsumtion och som den skadelidande huvudsakligen har använt på ett sådant sätt finns i produktansvarslagen (694/1990).

63 §

Avgifter för statliga myndigheters prestationer

Bestämmelser om avgifter för den tillsyn som statliga myndigheter utövar med stöd av denna lag eller Europeiska unionens lagstiftning finns i kontrollförordningen. Dessutom tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte något annat föreskrivs i kontrollförordningen.

Närmare bestämmelser om de nationella arrangemangen enligt artiklarna 79–82 i kontrollförordningen och bestämmandet av avgifternas storlek får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

64 §

Ändringssökande

I fråga om beslut av statliga myndigheter, med undantag av de beslut som avses i 20 och 50–58 §, får omprövning begäras. Bestämmelser om begäran om omprövning finns i förvaltningslagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

Bestämmelser om sökande av ändring i en avgift som påförts av en statlig myndighet finns i lagen om grunderna för avgifter till staten.

Bestämmelser om sökande av ändring i Tullens beslut finns i tullagen.

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut enligt 59 § om utsättande och utdömande av vite finns i viteslagen.

65 §

Skydd för rapportörers identitet

Om en sådan rapport om överträdelse av bestämmelser som avses i artikel 140 i kontrollförordningen lämnats till tillsynsmyndigheten av en fysisk person, ska personens identitet hållas hemlig, om det utifrån omständigheterna kan bedömas vara till nackdel för personen att hans eller hennes identitet röjs.

9 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

66 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2021.

Genom denna lag upphävs foderlagen (86/2008). De förordningar och beslut som jord- och skogsbruksministeriet har utfärdat med stöd av den lag som upphävs genom denna lag förblir alltså i kraft.

1263/2020

67 §

Övergångsbestämmelser

Bestämmelserna i 18 § tillämpas från och med den 1 juni 2021.

Foderföretagare som före ikraftträdandet av denna lag godkänts eller anmälts med stöd av foderlagen eller lagen om Europeiska unionens direktstöd till jordbruket (193/2013) får utan särskilt godkännande eller separat anmälan fortsätta sin verksamhet.

På sådana anmälningar och ansökningar om godkännande som gäller foderföretagare och som är anhängiga vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 30 december 2020

Republikens President

Sauli Niinistö

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä